

คู่มือการขออนุญาตนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงานตามกฎหมายโรงงาน

1. บทนำ
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2540)
 - 2.2 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2541)
 - 2.3 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว (เพิ่มเติม) พ.ศ.2547
 - 2.4 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดลักษณะของน้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับคุณภาพ และเชื้อเพลิงสังเคราะห์ ที่จะนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในเตาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนน้ำมันเตา พ.ศ. 2547
 - 2.5 ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดชนิดและประเภทของเตาอุตสาหกรรมที่นำน้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับคุณภาพหรือเชื้อเพลิงสังเคราะห์ไปใช้งาน พ.ศ. 2547
3. วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ต้องขออนุญาตนำออกนอกบริเวณโรงงาน
 - 3.1 นิยาม
 - 3.2 ข้อยกเว้น
4. ผู้เข้าข่ายต้องขออนุญาตนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน
5. เอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาต
 - 5.1 สำหรับวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ตาม ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2540)
 - 5.2 สำหรับวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ตาม ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2541)
6. ประเภทของวิธีกำจัดและผู้รับดำเนินการ
 - 6.1 วิธีกำจัด
 - 6.2 ผู้รับดำเนินการ
7. สถานที่ยื่นคำขอ
8. หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาต
 - 8.1 หลักการโดยรวม
 - 8.2 หลักเกณฑ์สำหรับวิธีกำจัด
9. กรณีตัวอย่างการขออนุญาตฯ พร้อมเอกสารที่ต้องยื่น
 - 9.1 การขายหรือบริจาคให้กับบุคคลธรรมดา
 - 9.2 การนำไปทำปุ๋ย
 - 9.3 การนำไปถมที่
 - 9.4 การนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่
 - 9.5 การฝังกลบ
 - 9.6 การเผา
 - 9.7 การส่งออกไปนอกประเทศ
 - 9.8 การส่งกลับผู้ขาย
10. สถานที่ติดต่อ

1. บทนำ

คู่มือการขออนุญาตนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงานตามกฎหมายโรงงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1 [ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 6 \(พ.ศ. 2540\)](#)

เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการกำจัดวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ถือเป็นของเสียอันตราย (Hazardous wastes) โดยได้กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ถือเป็นของเสียอันตราย พร้อมหลักเกณฑ์และวิธีการนำไปกำจัดอย่างถูกต้องไว้ใน ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 บัญชีลักษณะและคุณสมบัติ

ภาคผนวกที่ 2 หลักเกณฑ์และวิธีการกำจัด

ประเด็นสำคัญของประกาศฉบับนี้มี 3 ประการ คือ

1. ถ้าโรงงานมีวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติ ตามที่กำหนดในภาคผนวกที่ 1 ต้องปฏิบัติตาม ข้อ 2 และ ข้อ 3 คือ
2. ห้ามนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงานจนกว่าจะได้รับอนุญาตให้นำไปกำจัดตามหลักเกณฑ์ที่ระบุในภาคผนวกที่ 2
3. ต้องแจ้งรายละเอียดของวัสดุที่ไม่ใช้แล้วทั้งที่ดำเนินการจัดการภายในและที่ขนออกไปกำจัดภายนอก ตามแบบ ร.ง.6 ภายในวันที่ 30 ธันวาคมของทุกปี

2.2 [ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 1 \(พ.ศ. 2541\)](#)

เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการกำจัดวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ไม่ถือเป็นของเสียอันตราย (Non-hazardous wastes) โดยได้กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ไม่ถือเป็นของเสียอันตราย พร้อมหลักเกณฑ์และวิธีการนำไปกำจัดอย่างถูกต้องไว้ใน ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 บัญชีลักษณะและคุณสมบัติ

ภาคผนวกที่ 2 หลักเกณฑ์และวิธีการกำจัด

ประเด็นสำคัญของประกาศฉบับนี้มี 2 ประการ คือ

1. โรงงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 14 จังหวัดที่ระบุในประกาศ และมีวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติ ตามที่กำหนดในภาคผนวกที่ 1 จะต้องปฏิบัติตาม ข้อ 2 คือ
2. ห้ามนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงานจนกว่าจะได้รับอนุญาตให้นำไปกำจัดตามหลักเกณฑ์ที่ระบุในภาคผนวกที่ 2

2.3 [ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว \(เพิ่มเติม\) พ.ศ. 2547](#)

เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการกำจัดวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ไม่ถือเป็นของเสียอันตราย (Non-hazardous waste) โดยให้ถือลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว และหลักเกณฑ์วิธีการนำไปกำจัดตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2541)

ใจความสำคัญอยู่ที่การเพิ่มเติมพื้นที่การบังคับใช้ของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2541) ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

2.4 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดลักษณะของน้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับคุณภาพและเชื้อเพลิงสังเคราะห์ ที่จะนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในเตาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนน้ำมันเตา พ.ศ. 2547

เป็นกฎหมายที่กำหนดลักษณะของน้ำมันใช้แล้วที่สามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปของพลังงานเชื้อเพลิงเพื่อทดแทนน้ำมันเตา โดยมีใจความสำคัญ ดังนี้

1. ได้กำหนดนิยามของน้ำมันใช้แล้วก่อนการปรับปรุงคุณภาพ (เทียบเท่าเป็นวัตถุดิบ) และหลังผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพจนได้ลักษณะตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงฉบับนี้ (เทียบเท่าเป็น ผลิตภัณฑ์)
2. ได้กำหนดให้ผู้ผลิตน้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพหรือเชื้อเพลิงสังเคราะห์ที่จะนำไปใช้เป็นพลังงานทดแทนต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงานลำดับที่ 106 เท่านั้น
3. ได้กำหนดแหล่งที่สามารถนำน้ำมันใช้แล้วที่มีลักษณะตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงฉบับนี้ไปใช้งานได้

2.5 ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดชนิดและประเภทของเตาอุตสาหกรรมที่นำน้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับคุณภาพหรือเชื้อเพลิงสังเคราะห์ไปใช้งาน พ.ศ. 2547

เป็นกฎหมายที่กำหนดชนิดและประเภทของเตาอุตสาหกรรมที่สามารถนำน้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพหรือเชื้อเพลิงสังเคราะห์ไปใช้งานได้ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท ดังนี้

1. เตาอุตสาหกรรมที่ใช้ในกระบวนการผลิตของโรงงาน ประเภทโรงงานลำดับที่ 59
2. เตาอุตสาหกรรมที่ใช้ในกระบวนการผลิตของโรงงาน ประเภทโรงงานลำดับที่ 60
3. เตาอุตสาหกรรมที่ใช้ในกระบวนการผลิตของโรงงาน ประเภทโรงงานลำดับที่ 88
4. อุปกรณ์ให้ความร้อนที่ใช้ในกระบวนการผลิตของโรงงาน ประเภทโรงงานลำดับที่ 57(1)
5. หม้อไอน้ำ (boiler) ในกระบวนการผลิตทั่วไป

3. วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ต้องขออนุญาตนำออกนอกบริเวณโรงงาน

3.1 คำจำกัดความของ “วัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากภาคอุตสาหกรรม”

“วัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากภาคอุตสาหกรรม (Industrial wastes)” หมายถึง วัสดุ หรือสิ่งใดๆ ที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. กาก หรือส่วนที่เหลือจากการผลิต หรือการใช้งานที่ไม่ได้กำหนดไว้ในข้ออื่น
2. ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้คุณภาพ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด
3. ผลิตภัณฑ์ที่หมดอายุการใช้งาน

4. วัสดุ หรือสิ่งใดๆ ที่ปนเปื้อน หกหล่น หรือเสียหาย เนื่องจากอุบัติเหตุ หรือการใช้งานผิด วัตถุประสงค์
5. วัสดุ หรือสิ่งใดๆ ที่ปนเปื้อน หรือสกปรก เนื่องจากการใช้งานในภาวะปกติ เช่น ผ้าที่ปนเปื้อน น้ำมันหรือสารเคมีเนื่องจากการเช็ดทำความสะอาด ภาชนะบรรจุหรือบรรจุภัณฑ์ที่ปนเปื้อน สารเคมี
6. วัสดุ ชิ้นส่วน หรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถใช้งานได้ เช่น แบตเตอรี่เสีย สารเร่งปฏิกิริยาที่เสื่อมสภาพ
7. สารใดๆ ซึ่งขาดคุณสมบัติเดิม เนื่องจากการใช้งาน เช่น กรดหรือตัวทำละลายที่ถูกปนเปื้อน เกลือเคมีที่ใช้ในการชุบผิวเหล็กซึ่งเสื่อมสภาพแล้ว
8. กาก หรือส่วนที่เหลือจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เช่น ตะกั่ว ตะกั่วปนจาก เครื่องกลั่น
9. กาก หรือส่วนที่เหลือจากกระบวนการบำบัด หรือกำจัดมลพิษ เช่น ฝุ่นหรือตะกั่วปนจากระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ ตัวกรองที่ใช้งานแล้ว
10. กาก หรือส่วนที่เหลือจากกระบวนการขึ้นรูป ชัดเกลตา หรือตกแต่ง เช่น เศษจากการกลึง ใส เจาะ หรือ รีดโลหะ
11. กาก หรือส่วนที่เหลือจากกระบวนการกลั่น สกัด วัตถุประสงค์ใดๆ หรือกระบวนการแยกแต่งสินแร่ เช่น กากแร่ หางแร่ กากน้ำมันจากแหล่งขุดเจาะ
12. วัสดุที่ถูกทำให้คุณภาพเสื่อมลง เช่น น้ำมันที่ถูกปนเปื้อนด้วยสารประกอบโพลีคลอริเนทเตด ไบฟีนิล
13. วัสดุ สาร หรือผลิตภัณฑ์ใดๆ ซึ่งกฎหมายประกาศห้ามใช้
14. ผลิตภัณฑ์ใดๆ ซึ่งไม่ต้องการใช้งานอีกต่อไป
15. วัสดุ สาร หรือผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่ถูกปนเปื้อนจากการจัดการแก้ไขปัญหามลพิษจากโรงงาน เช่น การฟื้นฟูสภาพดิน
16. วัสดุ สาร หรือผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนด

ทั้งนี้ วัสดุที่ไม่ใช้แล้วข้างต้น ต้องเป็นวัสดุซึ่งผู้ประกอบการโรงงานมีความประสงค์จะดำเนินการกำจัด ได้แก่ การทิ้ง บำบัด ทำลายฤทธิ์และกำจัด จำหน่ายจ่ายแจก แลกเปลี่ยน หรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการใช้บริการดำเนินการต่างๆ ดังกล่าวของบุคคลอื่นแทน หรือเป็นวัสดุซึ่งผู้ประกอบการโรงงานจัดเก็บหรือสะสมไว้เพื่อการดำเนินการใดๆ ดังกล่าวข้างต้น

3.2 ข้อยกเว้น

วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตนำออกนอกบริเวณโรงงาน มีดังนี้

1. ขยะทั่วไป (พรบ. สาธารณสุข พ.ศ. 2535) เช่น ขยะจากอาคารสำนักงาน โรงอาหาร บ้านพักคนงาน
2. ขยะติดเชื้อ (พรบ. สาธารณสุข พ.ศ. 2535) เช่น ขยะติดเชื้อจากห้องปฏิบัติการ ห้องพยาบาล
3. ของเสียที่มีกัมมันตภาพรังสี (พรบ. ปริมาณเพื่อสันติ พ.ศ. 2504)

ทั้งนี้ กรณีที่โรงงานตั้งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จะต้องขออนุญาตนำขยะทั่วไป (ในข้อ 1) ออกนอกบริเวณโรงงานที่สำนักงานการนิคมอุตสาหกรรมนั้นๆ อย่างไรก็ตาม แม้จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตนำออกนอกโรงงานไปกำจัดตามกฎหมายโรงงาน โรงงานจะต้องดำเนินการกำจัดวัสดุที่ไม่ใช้แล้วดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม

4. ผู้เข้าข่ายต้องขออนุญาตนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงานตามกฎหมายโรงงาน

ได้แก่ สถานประกอบการที่เข้าข่ายเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และต้องการนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน

ความหมายของ “บริเวณโรงงาน” หมายถึง ขอบเขตพื้นที่ของโรงงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

5. เอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาต

แบบคำขอ

ในการยื่นคำขอ จะต้องใช้แบบคำขอแยกกันระหว่าง วัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 6 และ ฉบับที่ 1

5.1 สำหรับวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตาม ประกาศ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2540) เอกสารที่ต้องยื่นมีดังนี้

5.1.1 เอกสารของโรงงานผู้ก่อให้เกิดของเสีย

1. สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน หรือสำเนาหนังสือรับรองจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (กรณีของโรงงานในเขตประกอบการอุตสาหกรรม) หรือสำเนาใบอนุญาตการใช้ที่ดิน (กรณีของโรงงานในเขตพื้นที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
2. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ยื่นขอสำเนาหนังสือรับรอง) พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มีอำนาจลงนาม
3. หนังสือมอบอำนาจต้นฉบับ พร้อมติดอากรแสตมป์ (กรณีที่มีการมอบอำนาจ)
4. แผนผังแสดงกระบวนการผลิตและจุดที่เกิดของเสีย
5. รายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่นหากเป็นวัสดุปนเปื้อน ควรระบุว่าเป็นด้วยสิ่งใด หากเป็นสารเคมี ควรแนบ MSDS มาด้วย

5.1.2 เอกสารของผู้รับดำเนินการ

1. สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน หรือสำเนาหนังสือรับรองจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (กรณีของโรงงานในเขตประกอบการอุตสาหกรรม) หรือสำเนาใบอนุญาตการใช้ที่ดิน (กรณีของโรงงานในเขตพื้นที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
2. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ยื่นขอสำเนาหนังสือรับรอง) พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มีอำนาจลงนาม
3. หนังสือมอบอำนาจต้นฉบับ พร้อมติดอากรแสตมป์ (กรณีที่มีการมอบอำนาจ)

4. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนการค้า
5. หนังสือการประกันความรับผิด ([สท.ก. 1](#) และ [สท. ก. 2](#)) ดันฉบับ
6. หนังสือแต่งตั้งตัวแทนที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม(กรณีที่มีการระบุไว้ในเงื่อนไขการประกอบกิจการโรงงานของผู้รับดำเนินการ)

5.2 สำหรับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วตาม ประกาศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2541) เอกสารที่ต้องยื่นมีดังนี้

5.2.1 เอกสารของโรงงานผู้ก่อให้เกิดของเสีย

1. สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน หรือสำเนาหนังสือรับรองจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (กรณีของโรงงานในเขตประกอบการอุตสาหกรรม) หรือสำเนาใบอนุญาตการใช้ที่ดิน (กรณีของโรงงานในเขตพื้นที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
2. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ยื่นขอสำเนาหนังสือรับรอง) พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มีอำนาจลงนาม
3. หนังสือมอบอำนาจดันฉบับ พร้อมติดอากรแสตมป์ (กรณีที่มีการมอบอำนาจ)
4. แผนผังแสดงกระบวนการผลิตและจุดที่เกิดของเสีย
5. รายงานผลการวิเคราะห์การทดสอบด้วยวิธีการสกัดสาร (เฉพาะหมวด 2 ข้อ 3 ตามประกาศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2541)) ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่วิเคราะห์ตัวอย่าง

5.2.2 เอกสารของผู้รับดำเนินการ

1. สำเนาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน หรือสำเนาหนังสือรับรองจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (กรณีของโรงงานในเขตประกอบการอุตสาหกรรม) หรือสำเนาใบอนุญาตการใช้ที่ดิน (กรณีของโรงงานในเขตพื้นที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)
2. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ยื่นขอสำเนาหนังสือรับรอง) พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้มีอำนาจลงนาม
3. หนังสือมอบอำนาจดันฉบับ พร้อมติดอากรแสตมป์ (กรณีที่มีการมอบอำนาจ)
4. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนการค้า หรือสำเนาใบอนุญาตให้ค้าของเก่า
5. หนังสือยินยอมหรือสัญญาระหว่างผู้ก่อให้เกิดของเสีย (Waste Generator) และผู้รับดำเนินการ (Waste Processor)
6. หนังสือแต่งตั้งตัวแทนที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม(กรณีที่มีการระบุไว้ในเงื่อนไขการประกอบกิจการโรงงานของผู้รับดำเนินการ)

6. ประเภทของวิธีกำจัดและผู้รับดำเนินการ

6.1 ประเภทของวิธีกำจัด

ได้กำหนดไว้ 18 ประเภทตามด้านหลังของแบบคำขอย

1. การฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล (รหัส 01) ได้แก่การนำไปฝังกลบในหลุมฝังกลบแบบ Sanitary Landfill (สำหรับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่ไม่เป็นของเสียอันตราย เท่านั้น)

2. คัดแยก (รหัส 02) ได้แก่ การส่งให้ร้านค้าของเก่า บุคคลธรรมดา หรือ โรงงานคัดแยก (ลำดับ 105) เพื่อนำไปคัดแยกก่อนส่งไปที่อื่น
3. นำกลับไปใช้ประโยชน์อีก (รหัส 03) ได้แก่ การนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการ recycle recovery หรือ reuse
4. เป็นเชื้อเพลิงทดแทน (รหัส 04) ได้แก่ การนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนในเตาเผาปุ๋ยหมักในเตาเผาอุตสาหกรรมต่างๆ
5. เป็นวัตถุดิบทดแทน (รหัส 05) ได้แก่ การนำไปเผาในเตาเผาปุ๋ยหมักเพื่อเป็นวัตถุดิบทดแทน
6. เผาทำลาย (รหัส 06) ได้แก่ การนำไปเผาในเตาเผาขยะอุตสาหกรรม (โรงงานลำดับที่ 101)
7. ถมทะเลหรือที่ลุ่ม (รหัส 07) ได้แก่ การนำไปถมที่ หรือเป็นสารปรับปรุงคุณภาพดิน (สำหรับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่ไม่เป็นของเสียอันตราย เท่านั้น)
8. การหมักทำปุ๋ย (รหัส 08) ได้แก่ การนำไปทำปุ๋ย หรือเป็นส่วนผสมของปุ๋ย (สำหรับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่ไม่เป็นของเสียอันตราย เท่านั้น)
9. ทำอาหารสัตว์ (รหัส 09) ได้แก่ การนำไปเป็นอาหารสัตว์ หรือไปใช้เป็นวัตถุดิบในการทำอาหารสัตว์ (สำหรับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่ไม่เป็นของเสียอันตราย เท่านั้น)
10. ฟังกลบอย่างปลอดภัย (รหัส 10) ได้แก่ การนำเอาวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นของเสียอันตรายที่อยู่ในรูปที่คงตัว (เสถียร) ไปฝังกลบในหลุมฝังกลบแบบ Secure Landfill โดยไม่ต้องนำไปปรับเสถียรก่อน
11. ปรับเสถียรและฝังกลบอย่างปลอดภัย (รหัส 11) ได้แก่ การนำเอาวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นของเสียอันตรายที่ต้องนำไปปรับเสถียรเพื่อทำลายฤทธิ์และให้อยู่ในรูปที่คงตัว ก่อนนำไปฝังกลบในหลุมฝังกลบแบบ Secure Landfill
12. ทำเชื้อเพลิงผสม (รหัส 12) ได้แก่ การนำเอาวัสดุที่ไม่ใช่แล้วมาผ่านกระบวนการปรับคุณภาพ หรือผสมกันเพื่อให้เป็นเชื้อเพลิงสังเคราะห์
13. บำบัดน้ำเสียทางเคมี ฟิสิกส์ (รหัส 13) ได้แก่ การนำเอาวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นของเหลว (liquid waste or aqueous waste) หรือน้ำเสีย (wastewater) ไปบำบัดทางเคมีหรือฟิสิกส์เพื่อทำลายฤทธิ์
14. บำบัด และส่งไปเผาทำลายในเตาเผาปุ๋ยหมัก (รหัส 14) ได้แก่ วัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่ต้องผ่านกระบวนการปรับสภาพก่อนเพื่อให้อยู่ในรูปที่สามารถนำไปเผาทำลายในเตาเผาปุ๋ยหมักได้
15. รวบรวมและส่งออกนอกประเทศ (รหัส 15) ได้แก่ การรวบรวมวัสดุที่ไม่ใช่แล้วเพื่อการส่งออกไปจัดการนอกประเทศเท่านั้น
16. ส่งกลับผู้ขาย (รหัส 16) ได้แก่ กรณีของวัสดุที่ไม่ใช่แล้วจำพวก สารเคมีต่างๆ ที่มีการส่งกลับคืนภาชนะบรรจุให้กลับผู้ขาย
17. นำกลับไปบรรจุใหม่ หรือใช้ซ้ำ (รหัส 17) ได้แก่ วัสดุที่ไม่ใช่แล้วจำพวกภาชนะบรรจุในกรณีที่มีการนำกลับไป refill หรือ นำไปใช้ซ้ำโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการล้างใดๆ
18. อื่นๆ (18) ได้แก่ วิธีอื่นๆที่นอกเหนือจากข้างต้น

6.2 ประเภทของผู้รับดำเนินการ

โรงงานลำดับที่ 101 ได้แก่ ผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ เกี่ยวกับ การเผา การบำบัดน้ำเสีย

โรงงานลำดับที่ 105 ได้แก่ ผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ เกี่ยวกับ การคัดแยกและหรือฝังกลบ วัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

โรงงานลำดับที่ 106 ได้แก่ ผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวกับการนำเอาวัสดุที่ไม่ใช้แล้วมา ผ่านกระบวนการทางอุตสาหกรรมเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

โรงงานลำดับอื่นๆ ได้แก่ โรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการต่างๆ ที่สามารถนำเอาวัสดุที่ไม่ใช้แล้วไปเป็นวัตถุดิบได้ (ซึ่งประเภทของวัสดุที่ไม่ใช้แล้วจะเป็นชนิดเดียวกับวัตถุดิบที่ใช้อยู่ เช่น เศษไม้ กระดาษ พลาสติก ฯลฯ)

สถานประกอบการ/นิติบุคคล/บุคคลธรรมดา ได้แก่ ร้านค้าของเก่า บุคคลธรรมดา กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ

7. สถานที่ยื่นคำขอ

1. สำนักบริหารและจัดการวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว กรมโรงงานอุตสาหกรรม ชั้น 4 ห้อง 408 (สำหรับ วัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศ ฉบับที่ 1 (โรงงานในเขต กทม.) และ วัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศ ฉบับที่ 6)
2. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (เฉพาะ วัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศฉบับที่ 1 หมวด 1 ข้อ 1)

8. หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาต

8.1 หลักการโดยรวม

เพื่อให้มั่นใจว่าวัสดุที่ไม่ใช้แล้วได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยผู้ที่ได้รับอนุญาต หรือผู้ที่สามารถจัดการกับวัสดุที่ไม่ใช้แล้วนั้นได้อย่างเหมาะสม

8.2 หลักเกณฑ์สำหรับวิธีกำจัด

1. การขายให้ร้านค้าของเก่า
พิจารณาอนุญาตให้เฉพาะวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2541) หมวด 1 ข้อ 1 เท่านั้น
2. การขายหรือบริจาคให้กับบุคคลธรรมดา
พิจารณาอนุญาตให้เฉพาะวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2541) หมวด 1 ข้อ 1 เท่านั้น และในปริมาณที่กำจัด
3. การบริจาคให้กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ
พิจารณาอนุญาตให้เฉพาะวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามประกาศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2541) หมวด 1 ข้อ 1 เท่านั้น และต้องมีหนังสือรับรองแนบมาด้วย
4. การนำไปทำปุ๋ย
ต้องมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานของรัฐ เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด หรือ กรมวิชาการ เกษตร ถึงความเป็นไปได้และความปลอดภัยในการนำไปใช้งาน

5. การนำไปถมที่
จะต้องมีหนังสือรับรองจากเจ้าของที่ดิน อย่างไรก็ตามจะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของวัสดุที่ไม่ใช่แล้วด้วย เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดมลพิษดินในระยะยาว
6. การนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่
หากเป็นการนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ที่ไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย จะต้องมีการออกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่ว่าสามารถนำไปดำเนินการได้จริง ในบางกรณีเจ้าหน้าที่อาจต้องมีการไปตรวจโรงงาน
7. การฝังกลบ
วัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่ปนเปื้อนน้ำมัน จะไม่อนุญาตให้นำไปฝังกลบ
8. การเผา
สำหรับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วบางประเภท จะต้องพิจารณาผลวิเคราะห์องค์ประกอบของของเสีย นั้น หากจะนำไปเผาในเตาเผาปูนซีเมนต์ เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่อนุญาตให้เผาได้ที่กำหนดไว้ในรายงาน EIA
9. การส่งออกไปนอกประเทศ
ต้องพิจารณาว่าเป็นวัตถุอันตราย หรือเป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซลหรือไม่ หากเป็นวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการขออนุญาตส่งออกวัตถุอันตราย ตามกฎหมายวัตถุอันตราย หากเป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซล จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของอนุสัญญาบาเซล
10. การส่งกลับผู้ขาย
ส่วนใหญ่จะเป็นภาระบรรจ ในกรณีพิจารณาอนุญาตต้องมีหนังสือรับรองจากบริษัทผู้ขายว่าได้มีการตกลงรับคืน

9. กรณีตัวอย่างการขออนุญาตพร้อมเอกสารที่ต้องยื่น

9.1 การขายหรือบริจาคให้กับบุคคลธรรมดา

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. หนังสือยืนยันว่าได้รับวัสดุที่ไม่ใช่แล้วไปดำเนินการจริง
2. อาจต้องแสดงจุดที่เกิดวัสดุที่ไม่ใช่แล้วนั้น เพื่อแสดงว่าไม่มีการปนเปื้อนด้วยของเสียอันตราย

9.2 การนำไปทำปุ๋ย

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. หนังสือรับรองจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด กรมวิชาการ เกษตร
2. ผลวิเคราะห์องค์ประกอบของของเสีย (on waste analysis or Total waste analysis)

9.3 การนำไปถมที่

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. ผลวิเคราะห์องค์ประกอบของของเสีย (on waste analysis or Total waste analysis)
2. หนังสือยินยอมจากเจ้าของที่ดิน และสำเนาโฉนดที่ดิน

9.4 การนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. ผังกระบวนการนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่
2. แผนผังแสดงแหล่งกำเนิดของวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว

9.5 การฝังกลบ

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. กรณีเป็นสารเคมี ให้แนบ MSDS
2. ผลวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดสาร หรือ ผลวิเคราะห์องค์ประกอบของของเสีย (on waste analysis or Total waste analysis) ในบางกรณี

9.6 การเผา

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. ผลวิเคราะห์องค์ประกอบของของเสีย (on waste analysis or Total waste analysis)
2. กรณีเป็นสารเคมี ให้แนบ MSDS

9.7 การส่งออกนอกประเทศ

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. ใบอนุญาตส่งออกวัตถุอันตราย (กรณีที่เป็นวัตถุอันตราย)
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้รับดำเนินการในต่างประเทศ (กรณีที่ไม่ใช่วัตถุอันตราย)

9.8 การส่งกลับผู้ขาย

เอกสารสำคัญนอกเหนือจากเอกสารทั่วไป คือ

1. หนังสือยืนยันจากบริษัทผู้ขายในการรับคืนภาชนะบรรจุ

10. หากมีข้อสงสัย สอบถามเพิ่มเติมได้ที่

สำนักบริหารและจัดการวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว กรมโรงงานอุตสาหกรรม ชั้น 4 ห้อง 408

โทรศัพท์ 0 2202 4165

0 2202 4167

0 2202 4168

0 2354 3182

โทรสาร 0 2202 4167

www.diw.go.th/iwmb/